

Vissa skattefrågor inför budgetpropositionen för 2012

Arbetsgivarverket har anmodats att lämna skriftliga synpunkter på förslagen i departementspromemorian "Vissa skattefrågor inför budgetpropositionen för 2012" (Fi2011/1936).

Arbetsgivarverket begränsar sitt yttrande till att avse frågor av statlig arbetsgivarpolitisk karaktär. Av den anledningen avstår Arbetsgivarverket från att lämna synpunkter på förslagen om nedsatt förmånsvärde för vissa miljöbilar, höjd punktskatt på tobak och alkohol, utökad avdragsrätt för företags utgifter för forskning och utveckling, förändringar av de s.k. 3:12-reglerna och reglerna för enskilda näringsidkare samt för oäkta bostadsrättsföreningar.

Ett femte jobbskatteavdrag och en höjning av den nedre skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt

Arbetsgivarverket är i grunden positivt till förslag som ökar arbetsutbudet samt stärker arbetslinjen. Av den anledningen har Arbetsgivarverket tillstyrkt tidigare förstärkningar av jobbskatteavdraget eftersom de flesta studier funnit att dessa haft avsevärda sysselsättningseffekter.

Efter jobbskatteavdragets fjärde steg är det allt fler som ifrågasatt om jobbskatteavdragets effekt på arbetsutbudet inte är avtagande och om det inte skulle behövas allt större skattesänkningar för att få de som inte redan valt att träda in på arbetsmarknaden att göra det. Även om Finansdepartementets egna simuleringsmodeller visar att jobbskatteavdraget även i fortsättningen kommer att ge relativt goda effekter på arbetsutbudet¹ finns det andra studier som hävdar att effekterna på arbetsutbudet är avtagande.²

Arbetsgivarverket tror dock att det är rimligt att förvänta sig en viss avtrappning av effekterna på arbetsutbudet och av den anledningen menar Arbetsgivarverket att förslagen som diskuteras under denna rubrik måste jämföras med andra alternativa skattesänkningar som kan tänkas påverka arbetsutbudet.

Den statliga sektorn är den arbetsmarknadssektor som har den högsta andelen akademiker. Samtidigt visar flera prognoser att bristen på arbetskraft i framtiden blir som störst bland akademiker. Av den anledningen skulle Arbetsgivarverket föredra en höjning av den övre skiktgränsen eller ett slopande av den så kallade värnskatten

¹ Se Finansdepartementet (2010), *Arbetsutbudseffekter av ett förstärkt jobbskatteavdrag och förändrad statlig inkomstskatt*, Ds 2010:37.

² Se bl.a. Finanspolitiska rådet (2008), *Svensk finanspolitik*, Finanspolitiska rådets rapport 2008, Järliden Bergström, Å-P. och L. Ernsäter (2008), *Jobbskatteavdraget – Ger ett generellt förvärvsavdrag valuta för pengarna?* LO samt Konjunkturinstitutet, *Konjunkturläget* i Dec 2006 och Jan 2008. Se även Riksrevisionen (2009), *Jobbskatteavdraget*, Rir 2009:20 (som Finansdepartementet själva hänvisat till) som visar att det fjärde steget ger en högre kostnad per skapad arbetad timma än de tidigare stegen.

eftersom sådana förslag mer effektivt ökar incitamenten att satsa på högskoleutbildning än vad ytterligare förstärkningar av jobbskatteavdraget gör.

En annan fördel med att slopa värnskatten är att självfinansieringsgraden är mycket högre än för de föreslagna skattesänkningarna. En del analyser visar till och med att en sådan viktigt framtidsreform som att öka incitamenten för investeringar i högre utbildning genom en slopad värnskatt skulle finansiera sig helt och hållet själv.³ Dessutom visar de flesta analyser att ett slopande av värnskatten som sänker marginalskatten ökar antalet arbetade timmar mer än ett jobbskatteavdrag som i stället minskar arbetsutbudet för akademiker.⁴ I det senare perspektivet anser dock Arbetsgivarverket att det är bra att en höjning av den nedre skiktgränsen föreslås för att motverka incitamenten för akademiker att minska sitt arbetsutbud när jobbskatteavdraget ytterligare förstärks.

Trots att Arbetsgivarverket gärna hade sett att den övre skiktgränsen höjdes eller att värnskatten slopades som en del av förslagen⁵ så *tillstyrker* Arbetsgivarverket ytterligare en förstärkning av jobbskatteavdraget under förutsättning att den nedre skiktgränsen samtidigt höjs enligt promemorians förslag för att på så sätt minska den negativa effekten av jobbskatteavdraget på arbetsutbudet för akademiker.

Förenklad expertskatt

Arbetsgivarverket välkomnar ett förslag som i praktiken ökar förutsägbarheten och förenklar förfarandet vid en ansökan om expertskatt. En ökad förutsägbarhet vid anställningstillfället skulle med stor sannolikhet leda till att utländsk kompetent arbetskraft i större utsträckning kan anställas i Sverige, inte minst inom universitets- och högskolevärlden som ofta agerar på en global arbetsmarknad. Arbetsgivarverket anser dock att förslaget som presenteras i promemorian är otydligt. Arbetsgivarverket menar att det är svårt att avgöra i vilken utsträckning förslaget i praktiken leder till en ökad förutsägbarhet eftersom Skatteverkets preliminära beslut kan överprövas i efterhand av Forskarskattenämnden. Ett annat problem med förslaget är att lönebeloppsgränsen på två prisbasbelopp per månad är för högt satt vilket i praktiken innebär att ytterst få tjänster inom statsförvaltningen berörs. Av dessa anledningar *avstyrker* Arbetsgivarverket förslaget.

Sänkt särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Arbetsgivarverket ställer sig positiva till en sänkt särskild inkomstskatt för utomlands bosatta. Statlig sektor anlitar ibland utländsk arbetskraft för att utföra vissa uppdrag inom statsförvaltningen. En sänkt skatt för dessa individer gör att det blir lättare för statliga myndigheter att rekrytera den här typen av kompetens. Av den anledningen *tillstyrker* Arbetsgivarverket förslaget.

³ Se t.ex. Holmlund, B och M. Söderström (2008), *Hur påverkas inkomsterna av skattesänkningarna?*, IFAU-rapport 2008:28 eller Sørensen, P. B (2010), *Swedish Tax Policy: Recent Trends and Future Challenges*, ESO-rapport 2010:4.

⁴ Se Lundgren S. (red), L. Behrenz, H. Edqvist och L. Flood (2008), *Vägar till full sysselsättning*, Konjunkturrådets rapport 2008.

⁵ Se Flood, L. (2010), *En skattepolitik för både innan- och utanförskapet – Utvärdering av jobbskatteavdraget samt några alternativa reformer*, SNS rapport., för en utvärdering av en höjning av den övre skiktgränsen.

Sänkt skatt för pensionärer

Statsfinansiella effekter

I promemorian beskrivs hur pensionssystemets broms till följd av den ekonomiska krisen nu aktiverats och att resultatet blir sänkta pensioner, men att ålderspensionssystemet är sådant att det återigen uppnår balans om något år. Trots detta har förslaget utformning mer av en permanent karaktär. Med tanke på den demografiska utvecklingen och osäkerheten kring det statsfinansiella läget bör försiktighet iakttas med ytterligare utfästelser om permanenta reformer. Arbetsgivarverket skulle föredra en mer tillfällig lösning för ett tillfälligt problem. Arbetsgivarverket vill också påminna om att själva poängen med den breda pensionsöverenskommelsen var att långsiktigt skapa ett pensionssystem som är följsamt mot den samhällsekonomiska och demografiska utvecklingen och inte övervärtar kostnader på kommande generationer.

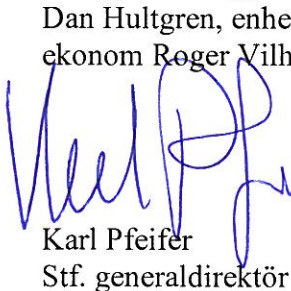
Vidare menar Arbetsgivarverket att en sänkning av skatten för pensionärer, som redan är låg i jämförelse med skatten på arbete där arbetsgivaravgifter, särskild löneskatt och allmän löneavgift måste räknas in, ur ett tillväxtperspektiv inte bör vara en reform som prioriteras.

Negativa effekter på arbetsutbudet

Arbetsgivarverket vill inte göra någon bedömning av förslaget fördelningspolitiska avvägningar, utan bedömer framför allt förslaget utifrån ett statligt kompetensförsörjningsperspektiv. Den statliga sektorn är nu mitt uppe i en stor generationsväxling och för de statliga arbetsgivarna kan det i många fall vara en fördel med en flexibilitet där statsanställda som fyllt 65 år vill arbeta några extra år.

Enligt förslaget blir marginalskatteeffekterna, dvs. substitutionseffekten av skattesänkningen, relativt små eller obefintliga. I stället dominerar inkomsteffekten där individen kan behålla samma konsumtion som förut genom att jobba mindre. Resultatet blir ett försämrat arbetsutbud för de som fyllt 65 år eller mer. Av det skälet *avstyrker* Arbetsgivarverket förslaget. Samtidigt vill Arbetsgivarverket framhålla att om den slutliga avvägningen är att det anses viktigt att förbättra pensionärens situation så är förslaget genomtänkt eftersom alternativ som höjd garantipension, riktade bidrag och skattesänkningar med stor sannolikhet får större negativa konsekvenser på arbetsutbudet.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande generaldirektör Karl Pfeifer. Vid den slutliga handläggningen deltog rådgivare Anna-Karin Högberg, expert på utlandsvillkor Dan Hultgren, enhetschef Bernt Johnsson, enhetschef Elisabet Sundén Ingeström och ekonom Roger Vilhelmsson, föredragande.

Karl Pfeifer
Stf. generaldirektör

Roger Vilhelmsson
Ekonom